

Ahmet Erhan Şiirine Otobiyografik Bir Bakış*

The Impact of New Media Tools on Educational Processes

Cemal Melik DIVARCI¹

Derleme Makale Review Article

Geliş tarihi/Received:
15.04.2024

Son revizyon teslimi/Last revision
received:
03.10.2024

Kabul tarihi/Accepted:
01.11.2024

Yayın tarihi/Published:
30.11.2024

Atıf/Citation:

Dıvarcı, M. D. (2024). Ahmet Erhan şiirine
otobiyografik bir bakış.
TAM Akademi Dergisi, 3(4), 338-350.
<https://doi.org/10.58239/tamde.2024.02.010.x>

DOI:

10.58239/tamde.2024.02.010.x

ÖZ

Kimlikte ismi Erhan Bozkurt olan şair soyadını sevmediği ve vefat eden babası Ahmet Bozkurt'un adını yaşatmak istediği için Ahmet Erhan ismini kullanır. 8 Şubat 1958'de Ankara'da dünyaya gelen, aslen Mersinli olan şair, Türk dili ve edebiyatı öğretmenidir. Erhan 4 Ağustos 2013'te, 55 yaşında vefat etmiştir. 22 yaşındayken yazdığı Alacakaranlıktaki Ülke adlı şiir kitabıyla dikkat çekmeye başlar. 1981 yılında basılan ve siyasi mesajlar içeren Alacakaranlıktaki Ülke, darbe yıllarında yani 12 Eylül döneminde geçtiği için "darbe şairi" sıfatıyla anılır. O, birçok eleştirmen tarafından 1980 dönemi toplumcu gerçekçi isimleri arasında görülür. Bu çalışmada şairin şiirlerinden hareketle doğumu, dış görünüşü, ailesi ve yakın arkadaşları, yaşadığı şehirler, zararlı alışkanlıkları, fobileri ve hastalığı kısacası eserlerindeki otobiyografik unsurlar anlatılacaktır. Şiirlerindeki bireysel unsurlar, eserlerinden örneklerle açıklanacak; şairin hayatı ile şiirleri arasındaki bağ tespit edilerek literatürdeki "toplumcu gerçekçi şair" algısı örneklerle sorgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: 12 Eylül, Militan, Alacakaranlıktaki Ülke, Erhan Bozkurt, Ahmet Erhan

* Bu çalışma "Ahmet Erhan'ın Hayatı ve Şiirleri Üzerine Bir Araştırma" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Alanı, Doktora Öğrencisi, drcemalmelik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3545-1402

ABSTRACT

The poet, whose real name is Erhan Bozkurt, uses the name Ahmet Erhan because he does not like his last name and wants to keep the name of his deceased father Ahmet Bozkurt alive. Born on February 8, 1958 in Ankara and working as a teacher of Turkish language and literature. The poet died on August 4, 2013 at the age of 55. At the age of 22, he wrote a book of poetry, *Alacakaranlıktaki Ülke*, which brought him to attention at a young age. Published in 1981, *Alacakaranlıktaki Ülke*, which contains political messages, is set during the 12 Eylül years and Ahmet Erhan is known as the “coup poet”. The poet is considered by many critics as one of the socialist realist figures of the 1980 period. In this study, the poet's birth, appearance, family and close friends, cities he lived in, harmful habits, phobias and illnesses, in short, autobiographical elements in his works will be explained based on his poems. The individual characteristics of his poems will be explained by giving examples from his works; the connection between the poet's life and his poems will be determined and the perception of “socialist realist poet” in the literature will be questioned with examples.

Keywords: 12 Eylül, Militan, *Alacakaranlıktaki Ülke*, Erhan Bozkurt, Ahmet Erhan

Extended Abstract

Poets and writers sometimes use pseudonyms and sometimes prefer to use names other than their real names. The poet, whose real name is “Erhan Bozkurt”, does not use this name in the literary world because he does not like his surname. After his father Ahmet died, he took his father's name and became “Ahmet Erhan”. Poets and writers are sometimes called various labels by researchers and critics. Ahmet Erhan is referred to with titles such as “coup poet” and “revolutionary poet”. The 1980 Askeri Darbesi in Turkey, which took place on September 12, 1980, is one of the most important events in Turkish politics. Ahmet Erhan's poetry book *Alacakaranlıktaki Ülke* and his poems in a magazine called *Militan* are the reasons why he is referred to with these titles.

Poets and writers are human beings before all other attributes. It is to be expected that they are influenced by the family they live in, the friends around them and the country they live in. If all of Erhan's poems were politically propagandized poems, researchers statements such as “coup poet” and “revolutionary poet” could be considered realistic. But writing entirely political poems can lead a writer or a poet, to a certain level of success. It is actually his skills, his powers of observation and empathy that make him universal or spread to the masses. If the reader can establish a connection between what the poet writes and their own experiences, then we can talk about a successful work. Natural language and sincere expressions make it easier for the reader to adapt to the work. Erhan must have been a successful poet as he was read by many people and received many awards. In fact, he is a poet who writes individual poems. His works include his birth, family, friends, cities, phobias and illness. This study aims to change perceptions of the poet. Since there are not many studies on Ahmet Erhan, it is aimed to contribute to the literature in this field.

Giriş

Toplumsal ve siyasi özellikler taşıyan, ideolojik bir yönü olan toplumcu gerçekçi şiirde toplumun eksiklerini ortaya çıkarmak ve bunları düzeltmeye çalışmak gibi bir amaç vardır. Bireysel şiir yazar şairler ise şiirlerinde kendi duygularına, çevrelerine kısacası hayatlarına yer verirler. Tüm unvanlardan

önce insan olan bir şaire “toplumcu gerçekçi şair” diyebilmek için yazdığı tüm şiirlerin toplumcu gerçekçi olması beklenir. Yalnızca bireysel şiir yazmış ise “bireysel şair” demek doğru bir yaklaşım olacaktır. Fakat hem toplumsal hem de bireysel şiirler yazan şairler için genelleme yapmak güçtür.

Şairlerin şiirlerinde ailelerine, arkadaşlarına, yaşadığı şehirlere kısacası kendilerine dair pek çok unsur görmek mümkündür. İster bireysel ister toplumsal eserler kaleme almış olsun yazarların eserlerinde kişisel izler gözlemlenebilir. Toplumcu gerçekçi şair olarak ifade edilen Ahmet Erhan’ın da şiirlerinde bireysel özellikler yer alır.

Babası öldükten sonra “Ahmet” ismini alan şairin *Resimli Ahmetler Tarihi* isimli bir şiir kitabı vardır. Mersin doğumlu Ahmet Erhan *Akdeniz Lirikleri* adlı şiir kitabını yazarak memleketine dair duygularını yansıtır. Bu bilgiler aslında Ahmet Erhan’ın şiirlerinde kendi hayatına yer verdiğine dair ipuçları içermektedir.

1980’li yıllarda genç bir şair olan Erhan toplumsal ve siyasi gelişmeleri herkes gibi hissetmiş fakat ailesini, arkadaşlarını, yaşadığı şehirleri ve hayatına dair unsurları şiirlerinde işlemeyi ihmal etmemiştir. Ona yalnızca “Darbe şairi” demek doğru ve yeterli bir yaklaşım olmayacaktır.

1. Doğumu ve Dış Görünüşü

Doğumu zor ve sancılı olan Erhan, bu olayı detaylı biçimde şiirinde işler. Ailesi ve hastanedekiler yaşayacağından şüphe eder. Hatta hayatı üzerine iddiaya girerler:

*“Buyrun ben Ahmet Erhan, bir kilo beş yüz gram gelmiş tartıda
Doğduğu zaman, dört ablanın ardından horoz çükü kadar oğlan
Doktorlar ve hemşireler arasında bahis salgını:
Yaşar mı yaşamaz mı şu er han (Erhan, 2015, s. 239). ”*

Şair, doğum tarihine, anne-baba adına, dini inancına, medeni durumuna kısacası kimliğine dair detaylı bilgiler verir:

*“08.02.1958. Ahmet İzzet’ten olma, Emine’den doğma
Boşandı. İslam. İçel. Mersin. Mesudiye ve bir sürü rakam” (Erhan, 2015, s. 297).
Şair, fiziksel özelliklerinden eserlerinde bahseder. Boyu ve kilosuna şiirlerinde yer verir:
“Ben yenildim, 60x1.72 olarak yere serildim (Erhan, 2015, s. 93). ”*

Şair doğumundan, dış görünüşünden bahsederken edebi sanat kullanmaktan ve şiirsel üsluptan vazgeçmez. Aslında dış görünüşü hakkında söyledikleri gerçektir ama o gerçekleri estetik ve sanatlı bir söylemle dile getirir.

2. Yakın Arkadaşları ve Ailesi

Ahmet Erhan’ın çocukluğu Mersin ve Adana’da geçer. Şiirlerinde taşrada geçen çocukluk yılları önemli bir yer tutar. Anne, baba ve ablalardan oluşan çekirdek aile mutlu ve sıradan bir hayat yaşar. O iyi bir gözlemcidir. Sade bir dille gerçekleri şiir hâline getirir:

*“Huysuz bir baba, uysal bir anne
Pencere arkalarında örgü ören kızlar
Bir taşra kasabasında geçen çocukluk (Erhan, 2015, s. 62). ”*

Şair, klasik bir aile profili çizer. Annesinin babasıyla olan ilişkisinden, babasının işsizliğinden şiirlerinde bahseder. Ailede babası problem çıkartan kişidir. Şiirlerinde en çok bahsettiği kişi de öldükten sonra ismini aldığı babasıdır:

“Annemse tek bir söz bile etmeden
Hazırlıyor akşam sofrasını
O da anımsatmaktan usandı artık
Yedi ay işsiz gezen babamı (Erhan, 2015, s. 146).”

1980’li yıllarda yaşayan Erhan ölüme her daim yakındır. En meşhur dizelerinden birinde “Bugün de ölmedim anne” diyen şair için eve dönmek bir amaç ve başarıdır. Yaşanan her olumsuzlukta düşkün olduğu annesi aklındadır:

“Başımı öndeki koltuğa dayayıp,
Evde bıraktığım yaşlı anamı düşündüm (Erhan, 2015, s. 28).”

Şair annesine ve ailesine bağlıdır (Almaz, 2015, s. 42). Annesi, Erhan ve ailesi için saçını süpürge klasik Anadolu kadınıdır (Alper, 2006, s. 15). Onu ihmal ettiği dönemlerde kendini hayırsız bir oğul olarak görür. Anne onun için güvenli alan ve sığınma yeridir:

“Anne ben geldim, ağdaki balık, bardaktaki su kadar umarsızım
Dizlerin duruyor mu başımı koyacak? Anne ben geldim, oğlun, hayırsızın (Erhan, 2015, s. 261).”

Ahmet Erhan, geçmişte babasının annesini aldattığını düşünmektedir. Alkolik babasının kötü özelliklerinden zaman zaman bahseder:

“Nedret genelevde onu bekler,
Toto Kâzım’ın barında şarap içer (Erhan 2015, s. 480)”

Erhan, annesine kötü davrandığı için babasına kızar. Özlem duygusu bu kızgınlığın geçmesini sağlar:

“Seninle konuşurduk baba
Böyle gecelerde, iki bilge gibi
Karşılıklı bakışarak
Bazı şeyleri kavrayamasam da, dinlerdim (Erhan, 2015, s. 239).”

Ahmet Erhan kendini ‘anneci’ değil ‘babacı’ olarak ifade eder (Yakupoğlu, 2007, s. 1). Babası pek çok şiirinde yer alır:

“Ben babamı severim, kaşı kara gözü kara
Hilal-i Ahmet gibi konar uca bucağa (Erhan, 2015, s. 433).”

Şair klişe bozar. Hilal-i Ahmer, Türk Kızılayının diğer bir ismidir. Kızılayın birçok ilde ve ülkede şubesi vardır. Kısacası Erhan, baktığı her yerde babasını görür.

Babasının alkol düşkünlüğünden sürekli bahseden şair, onu dini açıdan zayıf görmektedir. Ailesi Erhan’a dini bir eğitim vermez:

*“Kimse sana ezan sesine uyanmayı öğretmedi
Şarapla abdest alırdı baban
Çavuş üzümleriyle tespih çekerdi (Erhan, 2015, s. 429). ”*

Babasının ölümü Erhan'ı derinden etkiler. Bu olay onun için bir kırılma noktasıdır. Ölüm haberini aldığı anı tekrar tekrar içinde yaşar:

*“Çalar kapı, görünür annenin sapsarı yüzü
Binlerce kanadı kırık kuş o sıra
Uçmaya çalışırlar kentin üstünde
Bağırırılar: Baba öldü! (Erhan, 2015, s. 239).”*

Babasından sonra annesinin ölümü Erhan'da büyük bir yıkıma neden olur. Yaşadığı en kötü yıllardan biridir. Artık hayat daha zordur. Tutunacak bir dalı kalmamıştır. Bu ağır kayıplar manevi bir üşüme meydana getirir:

*“Zor bir yıld, annem öldü, dünyada
Yangın çıktı, oysa ben hep üşüdüm (Erhan, 2015, s. 239). ”*

Genç yaşta babasız kalan şair, bu kaybı bir türlü atlatamaz. Babası, onun şiirinde bir silüet gibi görülür:

*“Yaşamımın bütün kökleri uzanıyor avuçlarıma
Düşünürken babamın çay bardağı tutan ellerini (Erhan, 2015, s. 122). ”*

Babasına ait her hatıra, şairin içindedir. Çocukken geceleri babasının sarhoş hâlde eve gelmesine kızar, üzülür:

*“Yüzünde sarhoşlara özgü, tuhaf bir gülümseme
Kaldırırirsin omzuna beni
Sorarım: Baba niye geç kaldın böyle? (Erhan, 2015, s. 242). ”*

Ahmet Erhan, çok sevdiği babasıyla bir özdeşim kurmaktadır (Alper, 2006, s. 13). O artık Erhan Bozkurt değil Ahmet Erhan'dır. Kendisini edebiyat camiasına bu isimle kabul ettirir:

*“Sana artık Ahmet Erhan diyorlar
Yalnızlık, ölümün üvey kardeşi
Eve hep geç saatlerde gelen babaların
Ayak izlerinden yükselen buğu (Erhan, 2015, s. 389). ”*

Gençken babasından ve alkole olan düşkünlüğünden nefret eden şair, babasının ölümünden sonra onun meyhanede boş kalan sandalyesine oturmuş ve ölümüne kadar o sandalyeden kalkmamıştır (Alper, 2006, s. 13). Ahmet İzzet Bey adeta Erhan'ın bedeninde tekrar dirilir:

*“Senin ölümün baba, bende
Bir anafora kapılarak
Yeniden doğuma dönüşüyor (Erhan, 2015, s. 246). ”*

Ahmet Erhan oğlunu, babasını ve kendisini: “Kara Mersin taşından üç kara boncuk” biçiminde ifade eder. Babası oldukça kalabalık bir aileden gelir:

*“Otuz yedi kardeşlik, derdi babam
İki babadan ve bir çuval anadan (Erhan, 2015, s. 266).”*

Erhan'ın ilk eşi Kıymet Hanım'dır. 'Boşnak kızı' diye bahsettiği eşiyile ilk zamanlar araları iyidir:

*“Severim kadını, ölen her Boşnak çocuğun annesi o çıkıyor
Boynuzlandığımdan zerre kadar kuşkulanmıyorum (Erhan, 2015, s. 147).”*

Sonrasında kırgınlıklar başlar, oğluyula ve eski eşiyile arası bozuktur:

“Alkol diz boyu, oğlum sevgisiz, karım umarsız (Erhan, 2015, s. 371).”

Şair, oğlu Deniz'e nasihat verir. Deniz Gezmiş'i çok seven Erhan, Deniz'e: “Oğlum unutma adını sana boşuna konulmadı o” demektedir. Onun, Deniz Gezmiş gibi biri olmasını ister:

*“Kardeşliği, cesareti ve yanılığını
Oğlum unutma adını
Tarihe karşı yürüyen bedenleri hatırla (Erhan, 2015, s. 518).”*

Babasını çok sevdiğini her fırsatta ifade eden Erhan, oğlunun kendisini sevmediğini düşünür: “Babamı ne kadar severmişim ah, oğlum beni sevmiyor” (Erhan, 2015, s. 261). Şair, gençlik yıllarında şikâyet ettiği babası gibi bir babaya dönüşür (Alper, 2006, s. 56). Yaşamının son günlerinde oğluyula arası düzelir.

Şair, ikinci ve son eşi Hacer Hanım'a eserlerinde yer verir. Dert ortağı olarak gördüğü eşine içini döker:

*“Ben kendini deniz sanırdım Hacer
Kayalıkları kanırtarak savuran
Şimdi oturup düşünüyorum neyi, kimi (Erhan, 2015, s. 528).”*

Çok sayıda arkadaşı olan Ahmet Erhan, arkadaşlarına şiirler ithaf eder. Dostu Yaşar Miraç'ın şiirinden övgüyle bahseder:

*“Yaşar'ın şiirine girdim işte sonunda
Onun dilinde arınıp yundum şükür
Kendi güzelliğimin bilincine vardım (Erhan, 2015, s. 263).”*

Ataol Behramoğlu, Erhan'ın en sevdiği dostlarından biridir. Büyük saygı duyduğu ve 'ağabey' diye hitap ettiği Behramoğlu'nu özler:

*“Paris'teki ağabeyimle el sıkışırken, bir elim Ankara'da onun için şiir yazardı
Adını bile anmaya korktuğum ağabey, nasılsın, sana bu şiirde yer vermemek olmazdı (Erhan, 2015, s. 483).”*

Ahmet Erhan, hikâye yazarı dostu İbrahim Karaoğlu için şiir yazar. Karaoğlu aynı zamanda coğrafya öğretmenidir:

“Oturdum kalbimin nüfus sayımını yaptım

Bir-iki dost, çuvalla düşman (Erhan, 2015, s. 509)''

Erhan arkadaşlarından olan, gazeteci-yazar Timur Daniş'ı unutmaz. Şiirlerinde ondan övgüyle söz eder. Daniş'la Moğol İmparatoru Timur arasında özdeşim kurar:

*''Dünyayı kurtarmaya yürüyen çocuk
O yeşil altın yelelerinde üç-beş masal kırıntısı kaldı, git getir
Çünkü yürümek her şeydir'' (Erhan, 2015, s. 541).*

Erhan, arkadaşı Hüseyin Ferhad için şiir yazar. Ferhad'a özlemle seslenir:

*''Uzaktır güneyin şarkıları şimdi
Sen ki uzakları özlerdin ey çocuk
Dilinde kekremesi, garip bir tatla
Akıttırdın boğazından sözcükleri (Erhan, 2015, s. 18). ''*

Sivas Katliamı Ahmet Erhan'ı derinden etkiler. Katliamda ölen herkes onun arkadaşıdır. Kaybettiği arkadaşlarını asla unutamaz (Bozkurt, 2013, s. 16). 'Behçet Abi'sinin yasını tutar:

*''Sen benim kan kardeşimsin
Yeterince kan akıttık, bırak parmak ıslanmasın
Bir ölüm denizinde boğulduk
Ummama daldık, Yunus olduk (Erhan, 2015, s. 235). ''*

Erhan, dostlarından Hüseyin Alemdar için şiir yazar. At yarışına meraklı olan şairin sürekli bahis oynadığı Mohi adındaki at hiçbir yarış kazanamamıştır. Sürekli yarış kaybeden Mohi'yle, kaybeden olarak gördüğü kendi arasında bir özdeşim/bağ kurmuştur:

*''Mohi diye bir at var bugünkü yarışlarda
Gelmez biliyorum, yine de oynasam (Erhan, 2015, s. 235). ''*

Şair, futbol oynadığı dönemde Adana Demirspor'dan arkadaşı Fatih Terim'i unutmamıştır. Terim futbola devam edip başarılı olurken, Erhan sakatlanır, futbola küser ve şiire yönelir:

*''Adanademirspor'da Fatih Terim'le aynı takımda
Epeyce sıyrık bir meşin yuvarlağın peşinde
Fatih Galatasaray'a doğru deplase oldu, sense şiire (Erhan, 2015, s. 298). ''*

Şair tüm bu isimlere ek olarak Mazhar Güncoğlu, Sefa Uysal, Fatih Aytaç, Metin Karay, Hüseyin Coşkun gibi arkadaşları için şiirler yazar ya da şiirlerinde arkadaşlarından bahseder. Erhan'ın sevdiği arkadaşları adına kaleme aldığı şiirler, özlem ve anılarla doludur.

Erhan'ın şiirlerinde, ailesi ve arkadaşları yoğun biçimde yer alır. Yazdığı şiirleri inceleyerek şairin ailesine ve dostlarına dair hislerini öğrenebiliriz. O hislerini gerçekçi bir biçimde ifade eder, hayatındaki değişimleri şiirlerine yansıtır.

3. Yaşadığı Şehirler

Ahmet Erhan, her fırsatta Akdenizli ve Mersinli olduğunu ifade eder. Şair, Akdeniz'in Kilikya'sı olarak ifade ettiği memleketine çok düşkündür (Divarçı, 2018, s. 86). Mersin başlığını taşıyan 6 farklı şiiri vardır. Akdeniz, Erhan için coğrafi bir bölgeden çok daha fazlasını ifade eder:

“Sekiz Şubat Bindokuzyüzellisekiz.

Doğum nedeni: Bilinmiyor. Ülkesi: Akdeniz (Erhan, 2015, s. 456).”

Erhan, memleketi Mersin’i her yönüyle ele alır. Kentin mimari yapısı, iklimi, insanları, iş sahaları şiirinde yer alır:

*“Mersin, yağmurlar ortasında bir kent, çarşısı,
Otelleri, dükkânları, karakavruk insanları
Rakım, şu kadar. Nüfus şu kadar. Bahçecilik,
Tüccarlık ve işsizlikle geçinir halkı (Erhan, 2015, s. 463). ”*

Ahmet Erhan için Mersin hatıraları oldukça kıymetlidir. Futbola olan düşkünlüğü ve denize olan tutkusu çok eskilere dayanır:

*“Mersin’de bir çığlık gibi yankılanıp geçti çocukluğum
Portakal bahçeleri, Mersin İdmanyurdu maçları ve deniz arasında” (Erhan, 2015, s. 465).*

Şair, Mersin’deki mahallesini hiç unutmaz. Mersin’i, mahallelerini, sokaklarını ve atmosferini detaylı biçimde işler:

*“Mersin’de Mahmudiye mahallesinde güneş bir topaç gibi döne döne alçalır
Gümrük Alanı’nda güvercinler birden bire havalanıyor,
Gökyüzünde kanatlarının izi kalıyor (Erhan, 2015, s. 467).”*

Ahmet Erhan, memleketinden övgüyle bahseder. Ona göre Mersin çocukluk yılları, özgürlük ve mutluluk demektir:

*“Göğün bittiği yerde Mersin başlayabilir
Bir kuşun kanat vuruşlarıyla gelir mutluluk (Erhan, 2015, s. 473). ”*

Erhan, Mersin’e özlemini sürekli dile getirir. Memleketine dönme düşüncesi, şiirlerinde hep vardır:

*“Ömrüm, benim ömrüm hangi mezar taşına sığacak
Keşke bir mermerci olsaydım Müftü Köprüsü’nün orada (Erhan, 2015, s. 479).”*

Şair, Mersin’e dönmeyi düşünür ama bu gerçekleşmez. Hayatının çoğu başkentte geçer, Ankara’dan kopmayı başaramaz:

*“Günler geceler boyu oturdum
Mersin için bu şiiri yazdım,
Ne ben tilkiyim, ne de Mersin kürkçü dükkânı (Erhan, 2015, s. 484). ”*

Erhan, üniversite eğitimi aldığı ve uzun yıllar yaşadığı Ankara’yı şiirlerinde işler. Ankara onun için tıpkı Mersin gibi değerlidir:

*“İkisini de sevdiğimi geç anladım
Mersin’de doğduğumu nasıl biliyorsam,
Adım gibi biliyorum,
Ankara’da öleceğimi (Erhan, 2015, s. 480). ”*

Hayatının büyük bir kısmı Ankara’da geçen Ahmet Erhan, başkent atmosferine yoğun biçimde yer verir. Başkent’in soğuk havası Erhan’ın şiirinde işlenir:

*“Kuğulu Park’taki bütün kuğular
Bir heykel misali donup kaldılar (Erhan, 2015, s. 251).”*

İstanbul’a taşınan Erhan, Ankara’yı özler. Yıllarca yaşadığı başkente olan bağını İstanbul’a taşınınca anlar:

*“Saatler susmuştur şimdi şehrimde,
Işıkları Ankara’nın
Hükümü ele almıştır birdenbire (Erhan, 2015, s. 313).”*

Ankara’dan İstanbul’a taşınan Erhan kente uyum sağlayamaz. Ankara’dan geldiğini her fırsatta dile getirir:

*“Beşiktaş mı desem, Haydarpaşa, İstinye mi
Bilmem, ben devlet şehrinden yeni geldim birader (Erhan, 2015, s. 328).”*

Ahmet Erhan birçok İstanbul şiiri yazar. İstanbul’da mutlu değildir. Şehrin kasvetli havası onu bunaltmıştır:

*“Şehir, katran karası ruhuyla üstüme geliyor bugün
İşte çoğulsunuz- bu benim yalnızlığımdır (Erhan, 2015, s. 323).”*

Şair, yaşadığı kentlere şiirlerinde yoğun şekilde yer vermiştir. Onun için memleketinin ve yaşadığı şehirlerin yeri ayrıdır. Mersin’e dönme hayali her daim vardır. Bu hayal asla gerçekleşmez. O, İstanbul ve Ankara’da yaşasa da “Mersinli” tarafını hep korumuştur. Yakın çevresiyle sohbetleri esnasında sürekli “Bah hele” der (Say, 2016, s. 61). Kentlerde yaşasa da taşra olarak gördüğü Mersin’i hep içinde taşır.

4. Zararlı Alışkanlıkları

Babasının ölümünden onun bıraktığı son kadehle alkole başlayan Ahmet Erhan çevresindekilere: “Tıpkı babası gibi içiyor” dedirtmek için içkiye dört elle sarılmıştır (Alper, 2006, s. 14). Babasını alkol konusunda örnek alan Erhan, onun sarhoş olduğu anları asla unutamaz:

*“Geride yalnız bir zeytin ağacı kalır
Biraz üflesem belki bir çakıltaşı
Rakı kadehini tutan eli babamın (Erhan, 2015, s. 477).”*

Erhan’ın annesi yıllarca eşine ‘içme’ uyarısı yapar. Eşini kaybettikten sonra bu uyarıyı oğluna yapacaktır:

*“Ölümlü bir şairim, anneme sözüm var
Bu gece onuncu kadehte TV’yi kapatacağım (Erhan, 2015, s. 212).”*

Alkole olan düşkünlüğü şairin hayat düzenini alt üst eder. Alkol aldığı gecelerin sabahında dağınık bir ev atmosferiyle karşılaşırız:

*“Anason kokusu, dağılmış kuruyemişler
Meyve kabukları, çapaklı gözler (Erhan, 2015, s. 479).”*

Şair, akşamdan kalma olduğu zamanlarda eşi Kıymet Hanım'ın ona destek olduğunu ifade eder:

“Alkole battığım gecelerde, bana süt getiren kadın (Erhan, 2015, s. 447).”

Şair çok içtiğinin farkındadır ama kendine bir türlü engel olamaz. Bu kötü alışkanlığından abartılı bir biçimde bahseder:

*“Yanımda kibrit çakmayın
Kanımdaki alkol ateş alacak (Erhan, 2015, s. 207).”*

Ahmet Erhan, ilk eşinden ayrıldıktan sonra daha çok alkol alır ve bu yolla zihnini uyuşturmak ister (Alper, 2006, s. 12). Yaşadığı tüm zorluklara karşı alkol bir kaçış gibidir:

*“Atım öldü, avradım beni sevmiyor. Silahım suskun
Sırtımdan kaç güneşi aşırarak yürüdüm. Yok.
Damarlarımdaki alkollü kolonyayla sildim (Erhan, 2015, s. 533).”*

Eserlerinde alkol masalarına yoğun biçimde yer veren şair, kurtuluş gibi gördüğü içkiyle kendisini avuttuğunu bilmektedir:

*“Cunda’da bir yaz masalında
Kendimi rakıyla aldattım
Gecedden rüzgârı çekip aldım
Yenildiğim bütün masalarda” (Erhan, 2015, s. 207).*

Alkolik damgası yiyen ve bu konuda eleştirilen Erhan, durumun farkındadır. Bazı şiirlerinde eleştirilere karşılık verir:

*“Adımı yalnızca alkole uyak kıldığınız
Gecelerde hatırladınız, yanıldınız.
Çünkü görünüyordu şişelerin dibi bile (Erhan, 2015, s. 235).”*

Şairin bir diğer zararlı alışkanlığı da sigaradır. Gırtlak kanseri olma sebebi bu zararlı alışkanlığıdır. O, günde en az iki paket sigara içer:

*“Çok sigara içiyorum, içtiğim sigaranın dumanına
Aynalarda unuttuğum gülümsemelere yağmur yağıyor (Erhan, 2015, s. 116).”*

Ahmet Erhan kötü anılardan ve yaşadığı olumsuzluklardan kaçmak için alkole ve sigaraya yönelir. Hem maddi hem de manevi zarardadır. Hatta bu sebeple iş bulmakta zorlanır, hastalanır. Kurtuluş ve kaçış gibi gördüğü bu alışkanlıklar ona zarar verir.

5. Fobileri ve Ölümçül Hastalığı

Ahmet Erhan, şiirlerinde korkularına ve ölümçül hastalığına yer veren bir şairdir. Zaman zaman korkularından ötürü kendini sevmediğini ifade eder:

“Yükseklik korkusundan başım hiç dik durmadı

İğreniyorum kendimden bazan (Erhan, 2015, s. 412). ”

Şairin yükseklik fobisi vardır bu sebeple uçağa binmekten uzak durur. Bir defaya mahsus Frankfurt Şiir Festivali’ne katılmak için Almanya’ya gideceği zaman uçağa binmiştir (Alper, 2006, s. 25). O hava yolu yerine genellikle karayolunu seçer:

*“Uçaktan korkarım
Trene binelim (Erhan, 2015, s. 243). ”*

Ahmet Erhan’ın bir diğer korkusu da kandır. Şairi kan tutmaktadır. Kan korkusu ölüm korkusunu daha da artırmaktadır:

*“Kendimi öldürdüğüm yerlerde
Beni kan tutar (Erhan, 2015, s. 549).”*

Erhan panik ataktır. Bu nedenle sokağa çıktığında hep huzursuzdur. Alkol aldığı zamanlarda sakinleştiğini hisseden şair için panik atak adeta bir savunma mekanizması gibidir:

*“Panik atak- ki dünyanın öcülerine karşı bir bastondur
Çekici ya da içki getirin ben sokağa çıkınca (Erhan, 2015,s. 371). ”*

Sigara tutkusundan tüm uyarılara rağmen vazgeçmeyen ve gırtlak kanseri teşhisi konan Ahmet Erhan ameliyat olur. Ameliyat öncesi şiir kaleme almıştır:

*“Yarın oyacaklar gırtlığımı
Homini de gırtlığımı, zavallı gırtlığımı (Erhan, 2015, s. 539). ”*

Yaşadığı ameliyat sonrası ses tellerinden bir tanesi alınır ardından konuşmakta zorlanır. Zaten içe kapanık olan şair daha da içe kapanacaktır:

“Kanser: Artık ne sesim var, ne de bir sözüm (Erhan, 2015, s. 541). ”

Kanser olduğu dönemde arkadaşlarının ilgisizliğini hisseden şair kırıngındır. Sitemini en iyi bildiği yolla yani şiirle dile getirir:

*“Beni artık kimseler aramıyor
Kanserin bulaşıcı olduğunu bilmiyordum (Erhan, 2015, s. 545). ”*

Ahmet Erhan eserlerini genellikle ben anlatıcı tarzda kaleme alır. O iç dünyasını şiire aktarır, okurla dertleşir ve rahatlar. Yükseklik korkusu ve panik atak problemlerini şiirlerinde net biçimde ifade eder. Korkularıyla yüzleşmeye çalışır.

Sonuç

O, yazdığı şiirlerde kendi yaşamından sıklıkla söz eder. Yazdıklarında doğumundan fiziksel özelliklerine, ailesinden arkadaşlarına, memleketinden yaşadığı şehirlere, zararlı alışkanlıklarından fobilerine ve hastalığına kadar pek çok otobiyografik unsur yer alır.

Ahmet Erhan'a yalnızca 'darbe Şairi', 'toplumcu gerçeki Şair' demek doğru değildir. Oldukça fazla sayıda bireysel Şiir kaleme alan Şairin hem bireysel hem de toplumsal Şiirler yazdığı söylenbilir. Farklı dönemlerde farklı Şiirler yazan Erhan, hislerinden ve çevresinde yaŐananlardan hareketle eserler kaleme almıştır. Onun hayatını merak eden okurların, araŐtırmacıların Őiirlerini incelemesi gerekmektedir. O, hayatını Şiirine yansıtan bir Şairdir. Ahmet Erhan Şiirinde Erhan Bozkurt'un hayatına dair unsurlar yer alır.

Kaynakça

- Almaz, M. A. (2015). Yaşamla ölüm arasında bir oğul: Ahmet Erhan. *Yalnızlar Mektebi*, 14, 42-44.
- Alper, Y. (2013). *Psikodinamik açıdan Ahmet Erhan şiiri*. Digraf Yayıncılık.
- Bozkurt, A. D. (2013). Bak, unutmadım adımı. *Sözcükler Dergisi*, 45, 16-17.
- Divarçı, C. M. (2018). *Ahmet Erhan'ın hayatı ve şiirleri üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erhan, A. (2015). *Burada gömülüdür*. Kırmızı Kedi.
- Say, A. (2016). *İnsanoğlu insanlar*. Evrensel Basım Yayın.
- Yakupoğlu, F. T. (2007). Ahmet Erhan: Kimseye yaranamadım. *Radikal Kültür Sanat*.